Euroopan parlamentti
2024-2029

Talousarvion valvontavaliokunta

2025/2147(DEC)

2.7.2026

LUONNOS TOISEKSI MIETINNÖKSI

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto
(2025/2147(DEC))

Talousarvion valvontavaliokunta

Esittelijä: Pasquale Tridico

PR_DEC_Other2

SISÄLTÖ

Sivu

1. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS 3

2. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 5

1. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto (2025/2147(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2024[1],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2024 (COM(2025)0359 – C10-0147/2025)[2],

– ottaa huomioon neuvoston vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2024 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista,

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 sekä toimielinten vastaukset[3],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2024 koskevan lausuman[4] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

– ottaa huomioon 29. huhtikuuta 2026 tekemänsä päätöksen[5], jolla lykättiin päätöstä varainhoitovuotta 2024 koskevan vastuuvapauden myöntämisestä, sekä sen liitteenä olevan päätöslauselman,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 314 artiklan 10 kohdan sekä 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046[6] ja erityisesti sen 59, 118, 260, 261 ja 262 artiklan,

[1] EUVL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
[2] EUVL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
[3] EUVL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
[4] EUVL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.
[5] Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2026)0127.
[6] EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[7] ja erityisesti sen 59, 118, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 102 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan toisen mietinnön (A10-0000/2026),

1. epää neuvoston pääsihteeriltä vastuuvapauden Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024;

2. esittää huomautuksensa oheisessa päätöslauselmassa;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen ja siihen erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

[7] EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

2. EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

joka sisältää huomautuksia, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto (2025/2147(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 102 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan toisen mietinnön (A10-0000/2026),

A. haluaa korostaa vastuuvapauden myöntävänä viranomaisena vastuuvapausmenettelyn yhteydessä, että unionin toimielinten demokraattista legitimiteettiä on erityisen tärkeää vahvistaa edelleen lisäämällä avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta sekä noudattamalla henkilöresursseja koskevaa hyvää hallintotapaa;

B. toteaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 319 artiklan nojalla parlamentti on yksin vastuussa unionin yleisen talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä ja että Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarvio muodostaa unionin talousarvion yhden pääluokan;

C. ottaa huomioon, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti Eurooppa-neuvosto ei toimi lainsäätäjänä;

D. ottaa huomioon, että SEUT-sopimuksen 317 artiklan nojalla komissio toteuttaa unionin talousarviota omalla vastuullaan moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja että voimassa olevan kehyksen mukaisesti komissio tunnustaa muiden unionin toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion pääluokkiaan;

E. ottaa huomioon, että SEUT-sopimuksen 235 artiklan 4 kohdan ja 240 artiklan 2 kohdan nojalla Eurooppa-neuvostoa ja neuvostoa avustaa neuvoston pääsihteeristö ja että neuvoston pääsihteeri on täysin vastuussa unionin talousarvion pääluokkaan II otettujen määrärahojen moitteettomasta hallinnoinnista;

F. toteaa, että parlamentti on lähes kahdenkymmenen vuoden ajan noudattanut vakiintunutta ja tunnustettua käytäntöä myöntää vastuuvapaus kaikille unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille ja että komissio kannattaa sitä, että käytäntöä myöntää kullekin unionin toimielimelle, elimelle, toimistolle ja virastolle vastuuvapaus niiden hallintomenoista noudatetaan jatkossakin;

G. ottaa huomioon, että varainhoitoasetuksen 59 artiklan 1 kohdan mukaisesti komissio tunnustaa muiden unionin toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion pääluokkiaan;

H. toteaa, että neuvoston yhteistyöhaluttomuus vastuuvapausmenettelyssä on vuodesta 2009 alkaen johtanut siihen, että parlamentti on joutunut epäämään neuvoston pääsihteeriltä vastuuvapauden;

I. katsoo, että Eurooppa-neuvoston ja neuvoston olisi unionin yleisestä talousarviosta rahoituksensa saavina unionin toimieliminä oltava avoimia ja demokraattisesti vastuuvelvollisia unionin kansalaisille ja niiden olisi oltava julkisten varojen käytön demokraattisen valvonnan alaisia;

J. ottaa huomioon, että Euroopan oikeusasiamies totesi neuvoston lainsäädäntöprosessin avoimuutta koskeneessa strategisessa tutkimuksessaan OI/2/2017/TE esittämässään suosituksessa, että neuvoston käytäntö lainsäädäntöprosessin avoimuuden suhteen muodosti hallinnollisen epäkohdan ja siihen olisi puututtava, jotta kansalaiset voivat seurata unionin lainsäädäntöprosessia;

K. toteaa, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetaan veronmaksajien ja yleisön oikeus saada tietoa julkisten tulojen käytöstä ja että asiassa T-163/21, De Capitani v. neuvosto, 25. tammikuuta 2023 antamassaan tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin totesi unionin lainsäädäntöprosessin avoimuudesta, että neuvoston työryhmissä tuotetut asiakirjat eivät ole luonteeltaan teknisiä vaan lainsäädäntöasiakirjoja, joten niiden osalta voidaan esittää asiakirjoihin tutustumista koskevia pyyntöjä;

1. pitää erittäin valitettavana, että neuvosto on kieltäytynyt vuodesta 2009 lähtien ja jälleen varainhoitovuonna 2024 tekemästä yhteistyötä parlamentin kanssa vastuuvapausmenettelyssä, minkä seurauksena parlamentti ei voi tehdä tietoon perustuvaa päätöstä, joka pohjautuisi neuvoston talousarvion toteutuksen vakavasti otettavaan ja perusteelliseen valvontaan, ja parlamentti joutuu sen vuoksi epäämään neuvostolta vastuuvapauden;

2. panee merkille, että parlamentin asiasta vastaavat yksiköt toimittivat 22. syyskuuta 2025 vastuuvapausmenettelyn esittelijän puolesta neuvoston pääsihteeristöön kyselylomakkeen, jossa esitetään 103 parlamentille tärkeää kysymystä, jotta voidaan varmistaa neuvoston talousarvion toteutuksen ja neuvoston hallinnoinnin perusteellinen valvonta; toteaa lisäksi, että vastaavat kyselylomakkeet lähetettiin kaikille muille toimielimille, jotka kaikki ovat antaneet parlamentille perusteelliset vastaukset kaikkiin kysymyksiin;

3. pitää valitettavana, että neuvoston pääsihteeristö ilmoitti 3. lokakuuta 2025 parlamentille jälleen kerran, ettei se vastaisi parlamentin kyselylomakkeeseen ja ettei neuvosto osallistuisi 6. marraskuuta 2025 osana vastuuvapausmenettelyä järjestettyyn kuulemiseen, johon kaikki muut kutsutut toimielimet osallistuivat;

4. toteaa jälleen, että nykyisen tulkinnan ja käytännön mukaan parlamentilla on oikeus myöntää vastuuvapaus SEUT-sopimuksen 319 artiklan sekä sovellettavien varainhoitoasetuksen säännösten ja parlamentin työjärjestyksen määräysten mukaisesti eli sillä on valta myöntää vastuuvapaus, jotta voidaan säilyttää avoimuus ja varmistaa demokraattinen vastuuvelvollisuus unionin veronmaksajia kohtaan;

5. korostaa, että varainhoitoasetuksen 59 artiklan 1 kohdassa säädetään, että komissio tunnustaa muiden unionin toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion

pääluokkiaan, ja pitää näin ollen jälleen kerran käsittämättömänä, että neuvoston mukaan olisi asianmukaista myöntää vastuuvapaus neuvoston talousarvion toteuttamisesta komissiolle;

6. korostaa, että parlamentti on lähes kahdenkymmenen vuoden ajan noudattanut vakiintunutta ja tunnustettua käytäntöä myöntää vastuuvapaus kaikille unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille; muistuttaa komission ilmoittaneen, ettei se pysty valvomaan muiden unionin toimielinten talousarvioiden toteuttamista; painottaa komission todenneen useasti, että parlamentin olisi jatkossakin noudatettava käytäntöä, jossa se myöntää kullekin unionin toimielimelle vastuuvapauden niiden hallintomenoista;

7. korostaa, että nykytilanteessa parlamentti voi tarkistaa vain tilintarkastustuomioistuimen ja oikeusasiamiehen kertomukset sekä neuvoston verkkosivustolla julkisesti saatavilla olevat tiedot, koska neuvosto jatkaa huonoa käytäntöään kieltäytyä yhteistyöstä parlamentin kanssa, minkä vuoksi parlamentin on vaikea hoitaa tehtäviään asianmukaisesti ja tehdä tietoon perustuvaa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä;

8. pitää valitettavana, että neuvosto on 15 vuoden ajan osoittanut, ettei sillä ole poliittista tahtoa tehdä yhteistyötä parlamentin kanssa vuotuisen vastuuvapausmenettelyn yhteydessä; korostaa, että tällä asenteella on ollut pysyvä kielteinen vaikutus molempiin toimielimiin ja se on saattanut unionin talousarvion hallinnoinnin ja demokraattisen valvonnan huonoon valoon sekä vahingoittanut kansalaisten luottamusta unionin avoimuuteen;

9. toistaa syvän turhautumisensa neuvoston suhtautumiseen vastuuvapausmenettelyyn, sillä se välittää epäasianmukaisen viestin unionin kansalaisille aikana, jolloin avoimuuden lisääminen on välttämätöntä; korostaa, että neuvoston on noudatettava samoja vastuuvelvollisuutta koskevia vaatimuksia, joiden noudattamista se odottaa muilta unionin toimielimiltä;

10. korostaa, että kaikki muut unionin toimielimet tunnustavat ja ymmärtävät periaatteen, jonka mukaan parlamentilla on oikeus ja velvollisuus valvoa toimielinten talousarvioita ja niiden toteuttamista osana vastuuvapausmenettelyä, kun otetaan huomioon talousarvion toteuttamista koskeva toimivallan siirto; ilmaisee näin ollen voimakkaan tyytymättömyytensä siihen, että neuvosto kieltäytyy edelleen yhteistyöstä parlamentin kanssa tässä asiassa;

11. muistuttaa, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö tukee veronmaksajien ja yleisön oikeutta saada tietoa julkisten tulojen käytöstä; vaatii siksi kunnioittamaan kaikilta osin parlamentin oikeuksia ja roolia demokraattisen vastuuvelvollisuuden periaatteen takaajana; kehottaa neuvostoa noudattamaan asianmukaisesti parlamentin vastuuvapausmenettelyn aikana hyväksymiä suosituksia;

12. korostaa, että nykyistä tilannetta on parannettava kehittämällä toimielinten välistä yhteistyötä perussopimusten nykyisissä puitteissa; katsoo, että perussopimusten mahdollinen tarkistaminen voisi selkeyttää vastuuvapausmenettelyä ja lisätä sen avoimuutta siten, että parlamentille annettaisiin yksiselitteisesti valtuudet myöntää vastuuvapaus kaikille unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille erikseen, ja kehottaa neuvostoa tekemään aktiivisesti yhteistyötä parlamentin kanssa nykytilanteen ratkaisemiseksi;

13. palauttaa mieliin, että neuvoston puheenjohtajavaltion edustaja ilmaisi parlamentin täysistunnossa 6. toukokuuta 2025 pitämässään puheenvuorossa neuvoston puheenjohtajavaltion olevan halukas osallistumaan neuvoston ja parlamentin väliseen merkitykselliseen ja pragmaattiseen yhteistyöhön Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarvion muodostamaan unionin talousarvion pääluokkaan liittyvän vastuuvapauden myöntämisessä, ja toistaa kehotuksensa siirtyä tämän suhteen viipymättä sanoista tekoihin; kehottaa siksi neuvostoa aloittamaan mahdollisimman pian uudelleen parlamentin kanssa korkeimmalla tasolla neuvottelut, joihin osallistuvat kummankin toimielimen pääsihteerit sekä puheenjohtaja ja puhemies, jotta päästään umpikujasta ja löydetään ratkaisu siten, että kunnioitetaan sekä parlamentin että neuvoston roolia vastuuvapausmenettelyssä ja varmistetaan talousarvion toteuttamisen avoimuus ja asianmukainen demokraattinen valvonta; pyytää jälleen komission ja neuvoston oikeudellisia yksikköjä antamaan lausunnon mahdollisista perussopimuksiin perustuvista ratkaisuista neuvoston vastuuvelvollisuuden panemiseksi täytäntöön vastuuvapausmenettelyssä;

14. korostaa, että parlamentin 29. huhtikuuta 2026 antamaan vastuuvapauspäätöslauselmaan sisällytetyt huomautukset, jotka koskevat talousarvio- ja varainhallintoa, sisäistä hallintoa, toiminnan tuloksellisuutta ja sisäistä valvontaa, henkilöresursseja, tasa-arvoa ja hyvinvointia, eettisiä toimintapuitteita ja avoimuutta, digitalisaatiota, kyberturvallisuutta ja tietosuojaa, kiinteistöjä, ympäristöä ja kestävää kehitystä, toimielinten välistä yhteistyötä ja viestintää, pätevät edelleen;

15. toistaa pitävänsä valitettavana, ettei Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarviota ole erotettu kahdeksi selvästi erilliseksi talousarvioksi, kuten parlamentti on aiemmissa vastuuvapauspäätöslauselmissaan suosittanut, jotta parannettaisiin avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta etenkin Eurooppa-neuvoston osalta, koska sen kuluista on tällä hetkellä mahdoton saada luotettavaa tietoa; korostaa luotettavien tietojen merkitystä objektiivisen valvonnan kannalta; kehottaa noudattamaan vastuuvapauden myöntävän viranomaisen suositusta;

16. painottaa, että vaikka yksimielisyys on edelleen perussopimuksen keskeinen periaate, sen soveltaminen voi tietyissä olosuhteissa ja kriittisillä politiikanaloilla vaikuttaa unionin toiminnan aikatauluun ja tehokkuuteen muun muassa lamauttamalla unionin päätöksentekoprosessin ja altistamalla sen siten jäsenvaltioiden kiristykselle, jota harjoittavat erityisesti oikeusvaltioperiaatteesta piittaamattomat jäsenvaltiot; kehottaa uudistamaan perussopimuksia kohdennetusti tai tekemään nykyisen perussopimuksen puitteissa käytännön parannuksia Eurooppa-neuvoston työn avoimuuden, demokraattisen päätöksenteon, vastuuvelvollisuuden ja tehokkuuden vahvistamiseksi.